

ฟังก์ชันและการประยุกต์

อาจารย์ราชัย แก้วยศ

ราชัย แก้วยศ
ครูชำนาญการ
โรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา

ฟังก์ชันและการประยุกต์

1. การสร้างฟังก์ชัน
2. การประกาศตัวแปร
3. Library function
4. การประยุกต์ฟังก์ชัน
5. ฟังก์ชันเรียกซ้ำ (Recursive function)

ฟังก์ชัน คืออะไร

- ฟังก์ชัน เป็นคำทับศัพท์จากภาษาอังกฤษ function สามารถหมายถึง
- ฟังก์ชัน (คณิตศาสตร์)
ความสัมพันธ์จากเซตหนึ่งที่เรียกว่าโดเมน ไปยังอีกเซตหนึ่งที่เรียกว่าโคโดเมน โดยที่สมาชิกตัวหน้าไม่ซ้ำกัน ความคิดรวบยอดของฟังก์ชันนี้เป็นพื้นฐานของทุกสาขาของคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เชิงปริมาณ
- ฟังก์ชัน (คอมพิวเตอร์) - ชุดคำสั่งหรือข้อมูลสำหรับปฏิบัติการคำสั่งใดคำสั่งหนึ่ง

ฟังก์ชันแรกในภาษาซี (main)

```
#include<stdio.h>
void main(){
    int x,y,z;
    x = 100;
    y = 65;
    z = x + y;
    printf("%d",z);
}
```


Test.exe

เรียกใช้ฟังก์ชัน test()

```
#include<stdio.h>
void test(){
    int x, y, z;
    x = 100;
    y = 65;
    z = x + y;
    printf("%d",z);
}
void main()
{
    test();
}
```

ฟังก์ชันในภาษาซี

- ฟังก์ชันมาตรฐาน (Standard Function)

เป็นฟังก์ชันที่อยู่ในโปรแกรม เก็บไว้ใน header file ผู้ใช้จะต้องรู้ว่าฟังก์ชันนั้น ๆ เก็บอยู่ในไฟล์ใด

Print formatted data to stdout

Read formatted data from stdin

ฟังก์ชันในภาษาซี

- ฟังก์ชันที่เขียนขึ้นเอง (user defined function)
เขียนขึ้นเพื่อให้ทำงานตามที่ต้องการ เช่น

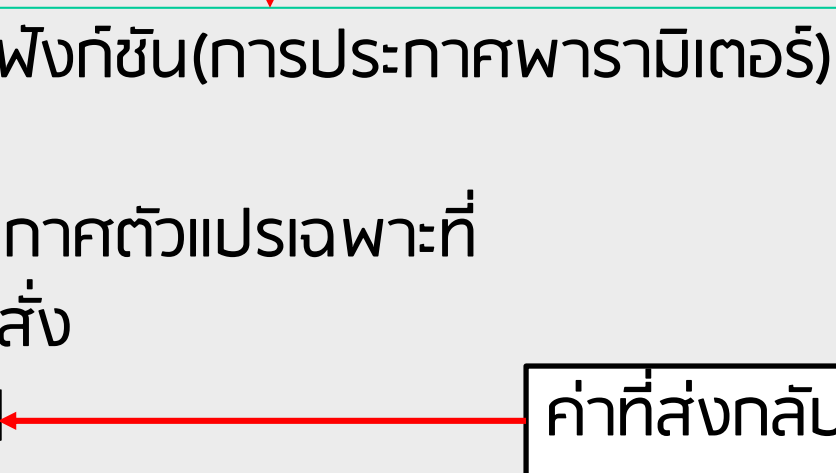
```
void cal_sum(){  
    int x,sum=0;  
    for(x=1;x<=10;x++)  
        sum=sum+x;  
}
```


ฟังก์ชัน (function)

ฟังก์ชันเป็นกลุ่มคำสั่งที่ใช้ในการแบ่งโปรแกรมเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ฟังก์ชันนี้อาจมีการส่งข้อมูลไปและกลับระหว่างฟังก์ชันได้

รูปแบบของฟังก์ชัน

จะมีหรือไม่มีขั้นตอนการลักษณะของฟังก์ชัน


```
ชนิดข้อมูล ชื่อฟังก์ชัน(การประกาศพารามิเตอร์)
{
    การประกาศตัวแปรเฉพาะที่
    กลุ่มคำสั่ง
    [return]
}
```

ค่าที่ส่งกลับ(ถ้ามี)

ประเภทของฟังก์ชันที่สร้างขึ้นเอง

ถ้าหากแยกตามประเภทการส่งค่าไปกลับจะแยกได้ดังนี้

- ฟังก์ชันที่ไม่มีทั้งการส่งค่าไปและรับค่ากลับ

เช่น ให้ความค่าที่เข้ามาทางอินพุต

- ฟังก์ชันที่มีการส่งค่าไปแต่ไม่มีการรับค่ากลับ

เช่น สั่งให้พิมพ์ข้อความ

- ฟังก์ชันที่มีการส่งค่าไปและรับค่ากลับ

เช่น ส่งค่าไปให้คำนวณ

ฟังก์ชันที่ไม่มีทั้งการส่งค่าไปและรับค่ากลับ

ฟังก์ชันประเภทนี้จะให้ชนิดของข้อมูลเป็น void และภายในวงเล็บใช้ void เพื่อบอกว่าไม่มีการส่งและรับค่า และจะไม่ใช้คำสั่ง return

รูปแบบของฟังก์ชัน

```
void funct_name(void)
{
    local variable declaration;
    statement();
}
```

ฟังก์ชันที่มีการส่งค่าไปแต่ไม่มีการรับกลับ

ฟังก์ชันประเภทนี้จะให้ชนิดของข้อมูลเป็น void ภายในวงเล็บจะมีอาร์กิวเมนต์ และจะไม่ใช้คำสั่ง return

รูปแบบของฟังก์ชัน

```
void ADD(int a, int b)
{
    int x;
    x = a+b;
    printf("sum = %d",x);
}
```

```
void funct_name(type1 arg1, type2 arg2,... ... ,typeN argN)
{
    local variable declaration;
    statement();
}
```

ฟังก์ชันที่มีการส่งค่าไปและมีการรับกลับ

ฟังก์ชันประเภทนี้จะให้ชนิดของข้อมูลเป็นประเภทที่จะส่งกลับ ภายในวงเล็บจะมีอาร์กิวเมนต์ และจะใช้คำสั่ง `return` ส่งค่ากลับมาให้ฟังก์ชัน

รูปแบบของฟังก์ชัน

```
int ADD(int a, int b)
{
    int x;
    x = a+b;
    return x;
}
```

ข้อมูล
ประเภทเดียวกัน

```
type funct_name(type1 arg1, type2 arg2,... ... ,typeN argN)
{
    local variable declaration;
    statement();
    return (value);
}
```

ตัวอย่างโปรแกรม สร้างฟังก์ชันมาสองฟังก์ชัน ไม่มีการส่งและรับค่า

```
#include<stdio.h>
```

```
void one(void);
```

```
void two(void);
```

```
void main(void){
```

```
    one( );
```

```
    two( );
```

```
}
```

มีการประกาศ
Prototype

```
void one( ){
```

```
    int a = 5, b = 7;
```

```
    printf("A = %d, B = %d\n",a,b);
```

```
}
```

```
void two( ){
```

```
    float p = 4.5, q = 3.5;
```

```
    printf("P = %6.2f, Q =  
        %6.2f\n",p,q);
```

```
}
```

จะสังเกตเห็นว่าไม่มีพารามิเตอร์ ไม่มี return

ตัวอย่างโปรแกรม สร้างฟังก์ชันมาสองฟังก์ชัน ไม่มีการส่งและรับค่า

อีกแบบ

```
#include <stdio.h>
```

```
void one( ){
```

```
    int a = 5, b = 7;
```

```
    printf("A = %d, B = %d\n",a,b);
```

```
}
```

```
void two( ){
```

```
    float p = 4.5, q = 3.5;
```

```
    printf("P = %6.2f, Q = %6.2f\n",p,q);
```

```
}
```

```
void main(void )
```

```
{
```

```
    clrscr( );
```

```
    one( );
```

```
    two( );
```

```
}
```

ถ้าหากสร้างฟังก์ชันก่อน main จะไม่ประกาศ Prototype ก็ได้

การเรียกใช้ฟังก์ชัน

รูปแบบ

`funct_name(argument_list);`

ชื่อฟังก์ชันที่เรียกใช้

ชื่อตัวแปรหรือนิพจน์ที่ใช้ส่งค่า

โปรแกรมหลัก

```
void one(void);  
void two(void);  
void  
main(void){  
    clrscr();  
    one();  
    two();  
}
```

ฟังก์ชัน one()

```
int a = 5, b = 7;  
printf(... ..);
```

ฟังก์ชัน two()

```
float p = 4.5, q = 3.5;  
printf(... ..);
```


การประกาศรูปแบบฟังก์ชัน (function prototype)

คล้ายกับการประกาศตัวแปร เพื่อบอกว่าในโปรแกรมของเรามีฟังก์ชันอะไรที่สร้างขึ้นเอง ฟังก์ชันนั้น ๆ มีการเรียกใช้อย่างไร ใช้ตัวแปรอย่างไร ตำแหน่งที่ประกาศ

ควรอยู่ก่อน main()

รูปแบบการประกาศฟังก์ชัน

ชนิดของข้อมูลที่จะส่งกลับ

type funct_name(type1, type2,... ... ,typeN);

หรือ

ชื่อฟังก์ชัน

รูปแบบข้อมูลของ argument

type funct_name(type1 arg1, type2 arg2 ,... ... , typeN argN);

ชื่ออาร์กิวเมนต์ที่ใช้ในการส่งค่าเข้าฟังก์ชัน

ตัวอย่างการประกาศรูปแบบฟังก์ชัน

ตัวอย่าง

1. float add(int, float);
2. int sum(int p, int q); หรือ int sum(int, int);
3. void move(int, float, int);
4. float calculate(float, float);
5. void point(int*, int*, float);

ฟังก์ชันนี้ใช้อาร์กิวเมนต์ที่เป็น
ตัวแปรแบบพอยน์เตอร์

ฟังก์ชันนี้ไม่มีการคืนค่า จะรับอาร์กิวเมนต์เป็น int, float และ int เช่น
move(5, 2.70, 12);

การประกาศตัวแปรของฟังก์ชัน

ตัวแปรแบบทั่วไป (global variables)

เป็นตัวแปรที่ทุกส่วนของโปรแกรมสามารถเรียกใช้ได้ บางครั้งจะเรียกว่าตัวแปร
เอ็กเทอร์นัล (External variables)

ตัวแปรเฉพาะที่ (local variables)

เป็นตัวแปรที่สร้างขึ้นภายในฟังก์ชัน ใช้ในฟังก์ชันนั้น ๆ เมื่อออกจากฟังก์ชันค่า
ตัวแปรจะหายไป การใช้ตัวแปรประเภทนี้จะทำให้ฟังก์ชันต่าง ๆ สามารถใช้ชื่อ
ตัวแปรชื่อเดียวกันได้ ตัวแปรประเภทนี้บางครั้งเรียกว่า ออโตเมติก(automatic
variable)

ตัวอย่างการใช้ตัวแปรแบบทั่วไประ่วมกับฟังก์ชัน

```
#include<stdio.h>

int a;

void Ex(){
    a = 5;
    printf("%d\n",a);
}
```

```
main(){
    a = 3;
    printf("%d\n",a);
    Ex();
    printf("%d\n",a);
    return 0;
}
```

3
5
5

ตัวอย่างการใช้ตัวแปรเฉพาะที่

```
#include <stdio.h>

int a;

void Ex(){
    int a;
    a = 5;
    printf("%d\n",a);
}
```

```
main(){
    a = 3;
    printf("%d\n",a);
    Ex();
    printf("%d\n",a);
    return 0;
}
```

3
5
3

ตัวอย่างฟังก์ชันที่คืนค่าเป็นเลขจำนวนเต็ม

```
#include <stdio.h>
```

```
int x,y;
```

```
int add_num(int a, int b){
```

```
    int m;
```

```
    m = a + b;
```

```
    return m;
```

```
}
```

```
void main(){
```

```
    printf("INPUT X ");
```

```
    scanf("%d",&x);
```

```
    printf("INPUT Y ");
```

```
    scanf("%d",&y);
```

```
    printf("%d+%d=%d\n",
```

```
        x,y,add_num(x,y) );
```

```
}
```

ส่งตัวแปร x,y ไปให้ a กับ b

ตัวอย่างการฟังก์ชันที่ส่งผ่านตัวแปรหลายประเภท

```
#include <stdio.h>

void test_f(int a, int b, double f, char c, char s[20]){
    printf("Integer %d, %d\n",a, b);
    printf("Float %f\n", f);
    printf("Char %c\n", c);
    printf("String %s\n",s);
}

void main(){
    test_f(23, 34, 3.564, 'p' ,"You can do it");
}
```

ผลการทำโปรแกรม

Integer 23, 34

Float 3.564000

Char p

String You can do it

ฟังก์ชันมาตรฐาน

ฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์

```
#include <math.h>
```

ฟังก์ชัน $\sin(x)$, $\cos(x)$, $\tan(x)$

หาค่าของฟังก์ชันโดยรับค่ามุมเป็นเรเดียน

ฟังก์ชัน \sqrt{x}

หาค่ารากที่สองของ x

ฟังก์ชัน $\exp(x)$

ฟังก์ชันหาค่า e^x โดย e มีค่าประมาณ 2.718282

ฟังก์ชัน $\text{pow}(x,y)$

ใช้หาค่า x^y โดย x เป็นค่าคงที่หรือตัวแปรที่มีค่ามากกว่า 0 y เป็นค่ายกกำลัง

ฟังก์ชัน $\log(x)$, $\log_{10}(x)$

หาค่า \log ฐาน n และค่า \log ฐาน 10

ต้องรู้ว่ารับข้อมูลเข้าเป็นอะไร
และคืนค่าประเภทใดออกมา

โปรแกรมหาค่าจากฟังก์ชันตรีโกณมิติ

```
#include<stdio.h>
```

```
#include<math.h>
```

```
main(){
```

อาจใช้ M_PI

```
double r, pi = 3.14159;
```

```
r = pi/180;
```

```
printf("%f\n",sin(r));
```

```
printf("%f\n",cos(r));
```

```
printf("%f\n",tan(r));
```

```
}
```

$$\begin{aligned} 360 \text{ องศา} &= 2\pi \\ x \text{ องศา} &= (\pi/180) * x \end{aligned}$$

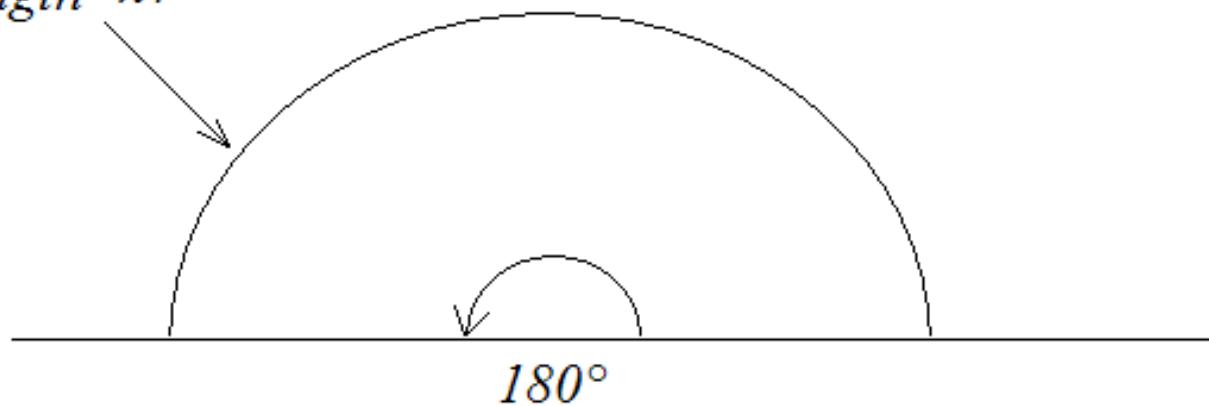
ผลการรัน

0.017452

0.999848

0.017455

arc length = πr

ฟังก์ชันที่พบบ่อย

ฟังก์ชัน `clrscr()`

ใช้ลบจอภาพ Clear Screen

ฟังก์ชัน `gotoxy(x,y)`

กำหนดตำแหน่งของเคอร์เซอร์

ฟังก์ชัน `abs(x)`

หาค่าสัมบูรณ์ของ x

ฟังก์ชัน `atoi(s)`

เปลี่ยนค่าสตริง s ให้เป็นเลขจำนวนเต็ม

ฟังก์ชัน `atof(s)`

เปลี่ยนค่าสตริง s ให้เป็นเลขทศนิยม

ตัวอย่างการหาค่าของ $f(x)=x^2+3x+1$

```
#include<stdio.h>
```

```
int f_x(int x);
```

```
main(){
```

```
    int i;
```

```
    printf(" x    x2 + 3x + 1  \n");
```

```
    for(i = 1; i <= 10; i++)
```

```
        printf("%d  %d \n",i,f_x(i) );
```

```
    getch();
```

```
}
```

```
int f_x(int x){
```

```
    int y;
```

```
    y = x*x + 3*x + 1;
```

```
    return y;
```

```
}
```

ตัวอย่าง

แสดงการทำงานของโปรแกรมการบวกเลข
จำนวนจริง 2 จำนวน ที่รับจากผู้ใช้

```
#include <stdio.h>

double InputDouble( ){
    double x;
    printf("\nInput real value : ");
    scanf("%.lf",&x);
    return(x);
}
```

ตัวอย่าง (ต่อ)

```
double SumDouble(double x, double y){  
    return( x + y );  
}  
  
void PrintOut(double x){  
    printf("\n Result of sum is : %.2lf",x);  
}
```


ตัวอย่าง (ต่อ)

Run Compile Debug Project Options Wi
BINARY~1.C

```
void main( ){  
    double a1, a2, sumVal;  
    a1 = InputDouble( );  
    a2 = InputDouble( );  
    sumVal = SumDouble (a1, a2);  
    PrintOut(sumVal);  
}
```

4.3 การเรียกใช้ฟังก์ชัน

การเรียกใช้ฟังก์ชันที่มีการคืนค่า
จะใช้รูปแบบดังต่อไปนี้

ค่าที่รับ = ฟังก์ชัน (อาร์กิวเมนต์)

ตัวอย่าง

a1 ต้องมีชนิดเป็น double เนื่องจากค่าที่จะส่ง
คืนกลับมาจากฟังก์ชันมีชนิดเป็น double

```
a1 = InputDouble( );
```

ใช้คู่กับโปรโตไทป์

```
double InputDouble( );
```

ตัวอย่าง

a1 และ a2 ต้องมีชนิดเป็น double
เพื่อให้ตรงกับชนิดตัวแปรของอาร์กิวเมนต์
ที่ประกาศในโปรโตไทป์

```
sumVal = SumDouble(a1,a2);  
ใช้คู่กับโปรโตไทป์  
Double InputDouble( );
```

PrintOut(sumVal);
ใช้คู่กับโปรโตไทป์
void PrintOut(double);

ประกาศให้รู้ว่าฟังก์ชันนี้ไม่มีการคืนค่า

ขอบเขต (Scope)

การทำงานของโปรแกรมภาษาซีจะทำงานที่ฟังก์ชัน `main()` ก่อนเสมอ

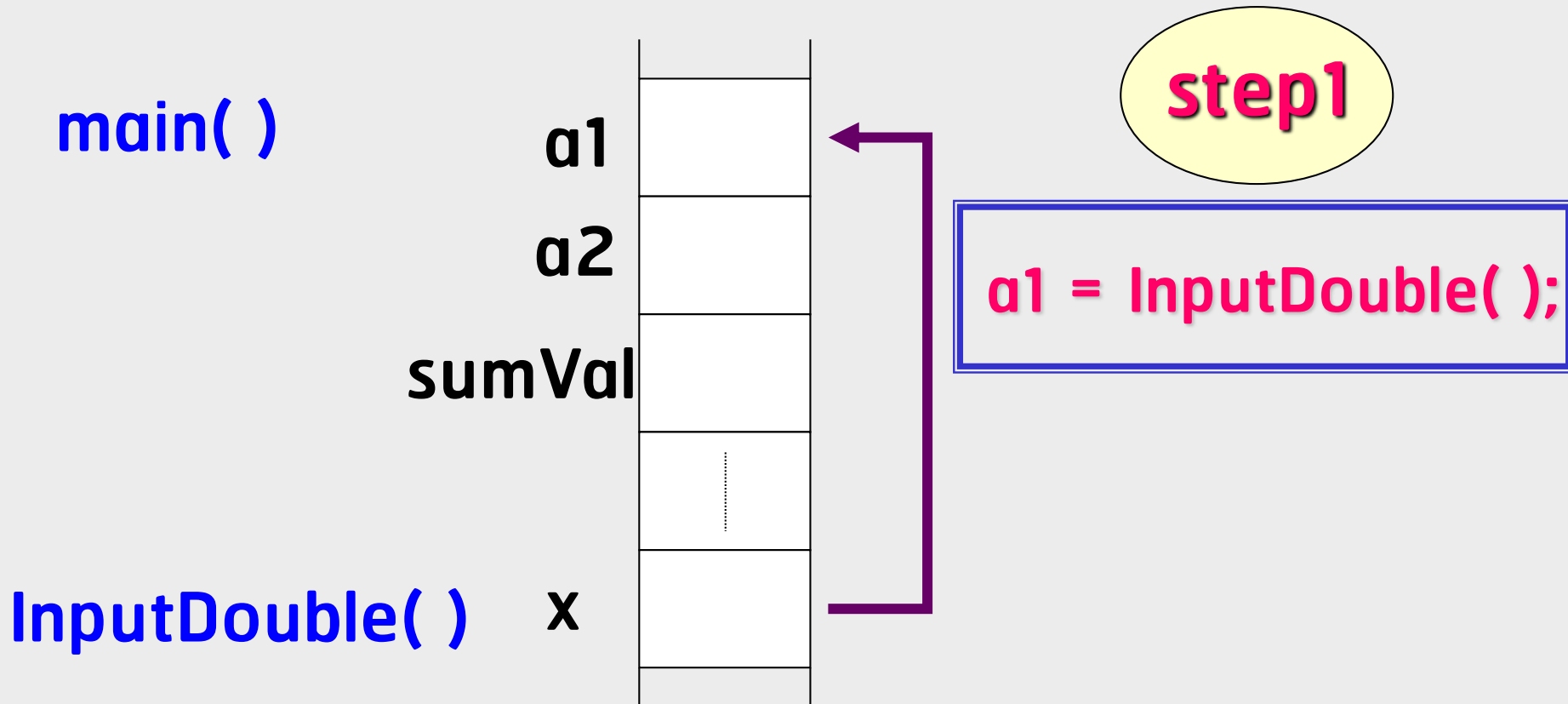
เมื่อฟังก์ชัน `main ()` เรียกใช้งานฟังก์ชันอื่น ก็จะมีการส่งคอนโทรล (Control) ที่ควบคุมการทำงานไปยังฟังก์ชันนั้น ๆ จนกว่าจะจบฟังก์ชัน หรือพบคำสั่ง `return`

เมื่อมีการเรียกใช้งานฟังก์ชันจะมีการจองพื้นที่
หน่วยความจำสำหรับตัวแปรที่ต้องใช้ภายในฟังก์ชันนั้น
และเมื่อสิ้นสุดการทำงานของฟังก์ชันก็จะมีการคืนพื้นที่
หน่วยความจำส่วนนั้นกลับสู่ระบบ

การใช้งานตัวแปรแต่ละตัวจะมีขอบเขตของ
การใช้งานขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่ประกาศตัวแปรนั้น

ตัวอย่าง

จากตัวอย่างที่ผ่านมา สามารถแสดง
ขอบเขตการทำงานได้ดังนี้

ตัวอย่าง (ต่อ)

main()

a1

a2

sumVal

InputDouble()

x

step2

a2 = InputDouble();

ตัวอย่าง (ต่อ)

h Run Compile Debug Project Options Wi
BINARY~1.C

Step3

main()

sumVal=SumDouble(a1,a2)

sumVal

sumDouble()

a1

a2

x

y

ตัวอย่าง (ต่อ)

Run Compile Debug Project Options Wi
BINARY~1.C

main()

a1

a2

sumVal

PrintSum() x

step4

PrintSum(sumVal);

จะเห็นว่าตัวแปร x ที่ประกาศในแต่ละขั้นตอนจะทำงานอยู่ภายในฟังก์ชันที่มีการประกาศค่าเท่านั้น และใช้พื้นที่ในการเก็บข้อมูลคนละส่วนกัน

ขอบเขตการทำงานของตัวแปรแต่ละตัวจะกำหนดอยู่ภายใต้อีกของคำสั่งภายในเครื่องหมายปีกกา ({ }) หรือการประกาศในช่วงของการประกาศฟังก์ชัน เรียกตัวแปรเหล่านี้ว่า

ตัวแปรโลคอล (Local Variable)

นอกจากนี้สามารถประกาศตัวแปรไว้ที่ภายนอกฟังก์ชันบริเวณส่วนเริ่มของโปรแกรมจะเรียกว่าตัวแปรโกลบอล (Global Variable)

ซึ่งเป็นตัวแปรที่สามารถเรียกใช้ที่ตำแหน่งใด ๆ ในโปรแกรมก็ได้ ยกเว้นในกรณีที่มีการประกาศตัวแปรที่มีชื่อเดียวกันตัวแปรโกลบอลภายในบล็อกหรือฟังก์ชัน

ค่าคงที่ของฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์

สัญลักษณ์	ความหมาย
M_E	e
M_LOG2E	$\log_2 e$
M_LOG10E	$\log_{10} e$
M_LN2	$\ln 2$
M_LN10	$\ln 10$
M_PI	π
M_PI_2	$\pi/2$

แบบฝึกหัด

จงสร้างฟังก์ชันชื่อเล่นของตนเอง

```
What is your nickname ? ==> ALEX  
Your nickname is ALEX  
Hello ALEX
```


แบบฝึกหัด

จงสร้างฟังก์ชัน bnk เพื่อตรวจสอบรหัสผ่านว่าเป็นโอตะ
BNK48 หรือไม่

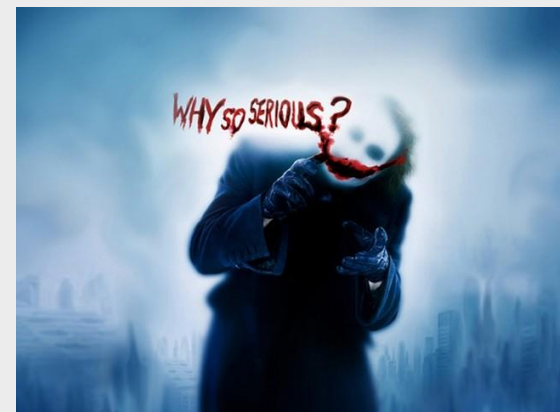
Enter your BNK password :

ตรวจสอบในฟังก์ชัน ถ้าพิมพ์เลข 48 ให้แสดงข้อความ

“You are BNK48 Ota”

แต่ถ้าไม่ใช่ให้แสดงข้อความ

“WHY SO SERIOUS”

ฟังก์ชันเรียกซ้ำ (Recursive Function)

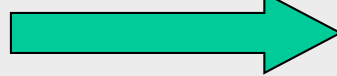
เป็นฟังก์ชันที่สร้างขึ้นเอง โดยภายในฟังก์ชันจะมีการเรียกชื่อของตัวเอง บางครั้งจะเรียกว่าฟังก์ชันแบบเรียกตัวเอง โปรแกรมประเภทนี้จะต้องมีจุดที่ให้ออกจากฟังก์ชันได้

ตัวอย่าง

$$5! = 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1$$

สามารถมองได้เป็น

$$5! = 5 \times 4 !$$

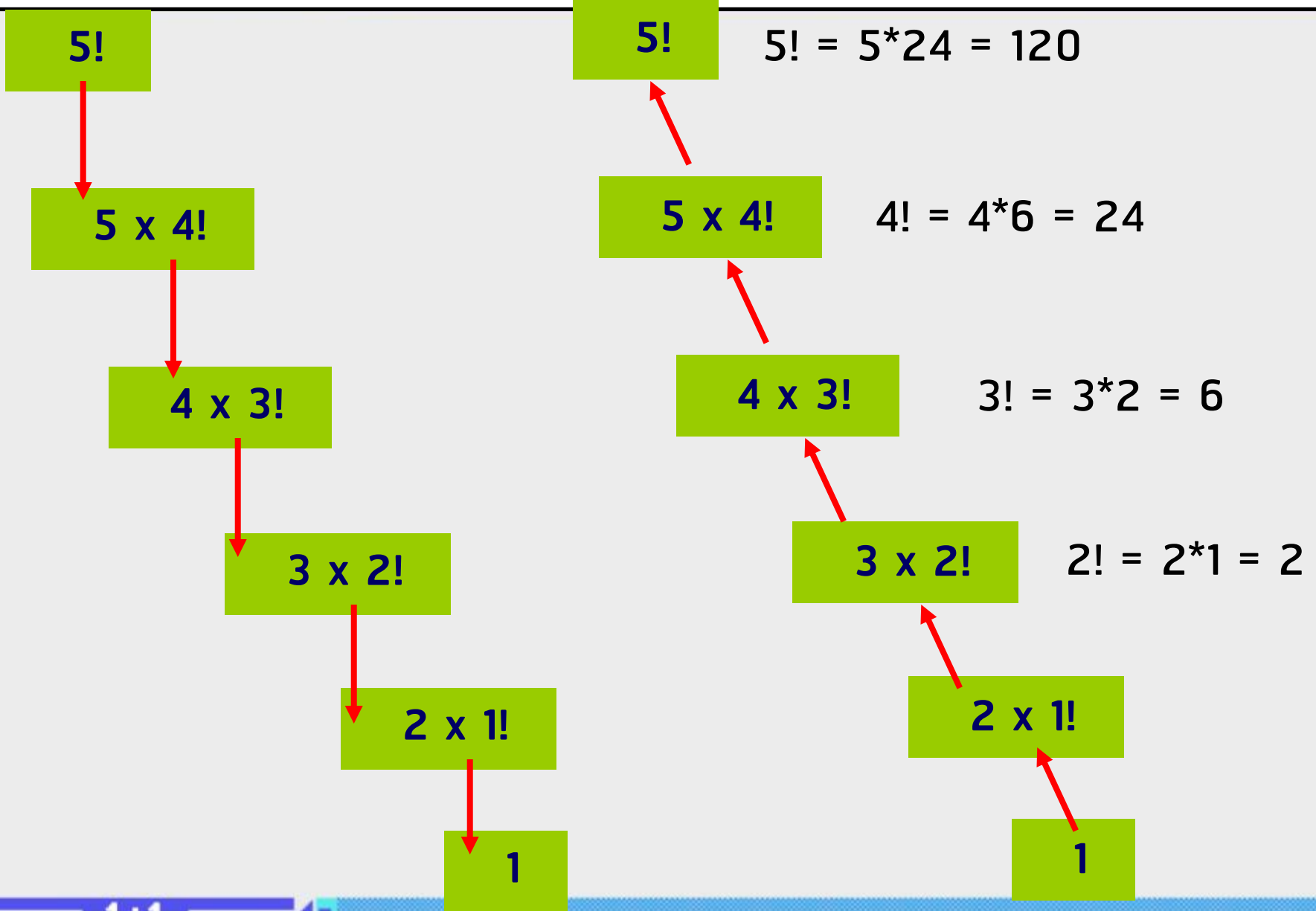
$$N! = N \times (N-1)!$$

$$4 \times 3!$$

$$3 \times 2!$$

การคืนค่าของฟังก์ชัน

ตัวอย่างการฟังก์ชันหาค่า factorial

```
#include <stdio.h>
```

```
long factorial(long)
```

```
main(){
```

```
    int i;
```

```
    for(i=1; i<=10; i++)
```

```
        printf("%2d! = %ld\n",i,factorial(i));
```

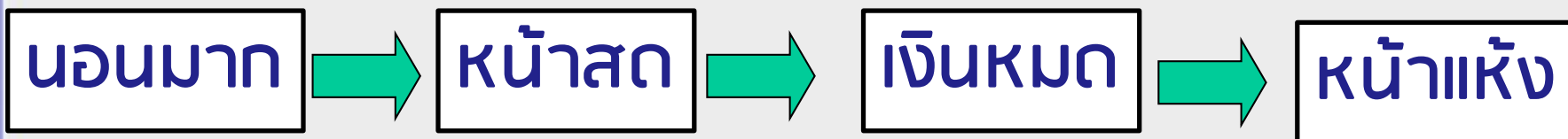
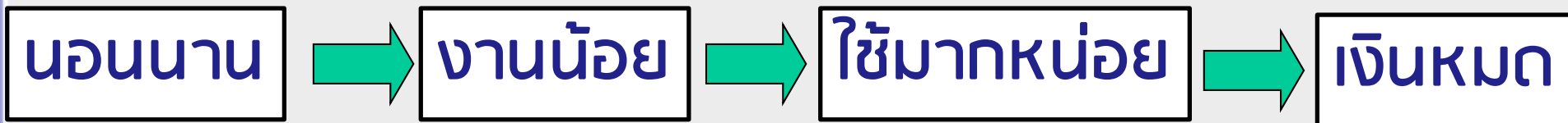
```
}
```

ตัวอย่างการฟังก์ชันหาค่า factorial

```
long factorial(long number)
{
    if(number <= 1)
        return 1;
    else
        return(number * factorial(number-1));
}
```

ฟังก์ชันสุ่มตัวเลข

```
#include "stdlib.h"
#include "time.h"
main(){
    srand(time(NULL));
    printf("%d\n",rand()%10);
    getch();
}
```

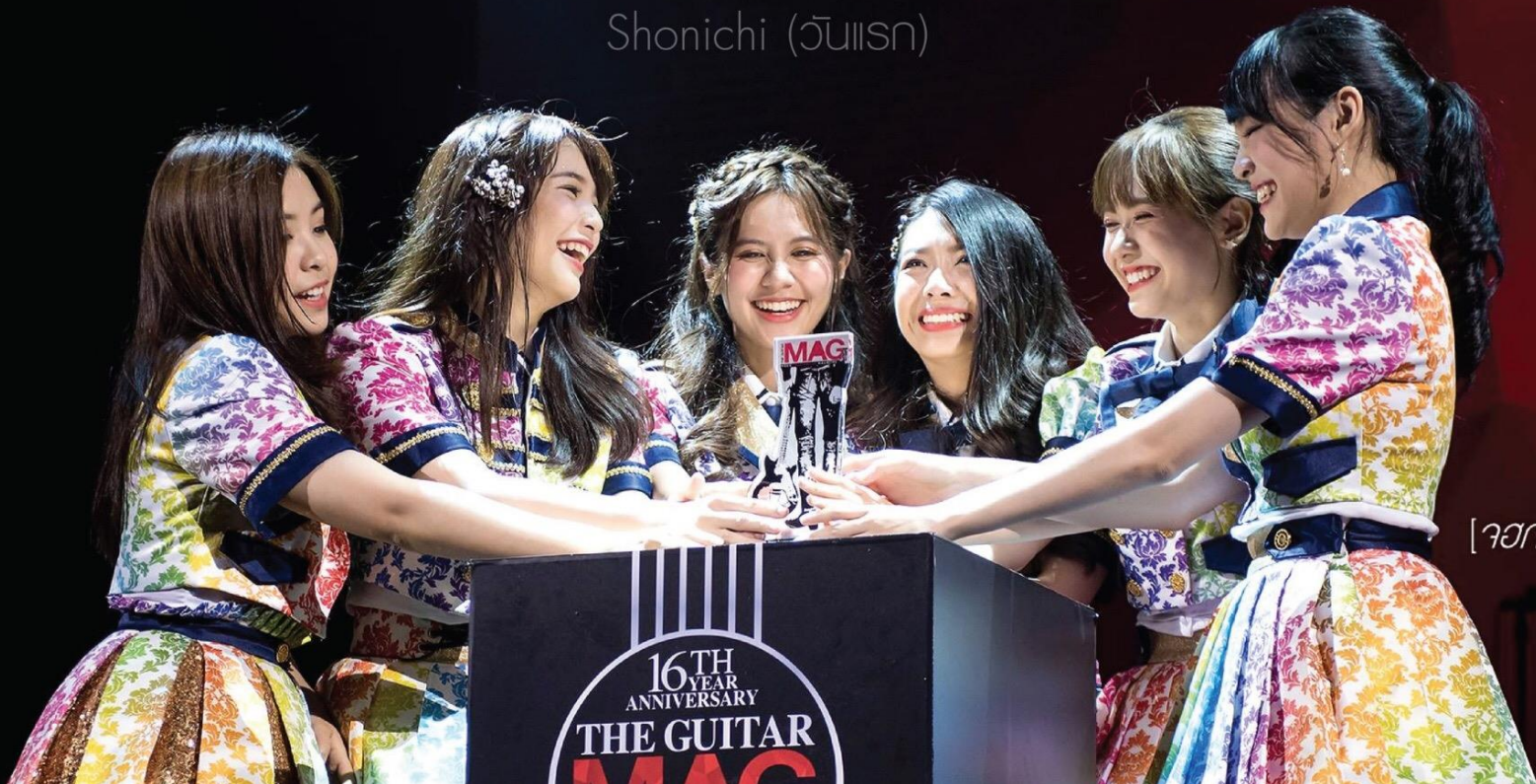

ทำโจทย์ดีกว่า

ความฝันต้องเกิดหยาดเหงื่อจึงได้มา
ใช้เวลาและค่อยเป็นค่อยไป ดอกไม้จึงบาน
“คำว่าพยายาม ไม่เคยทำร้ายคนที่ตั้งใจ”

Shonichi (วันแรก)

[จอก.]

แบบฝึกหัดเพิ่มเติม

1. จงเขียนฟังก์ชันตรวจสอบว่ากต y/Y หรือ n/N หรือไม่
2. เขียนฟังก์ชันรับข้อมูล 10 ค่า แล้วหาผลรวม
3. เขียนโปรแกรมหาค่า \sin , \cos , \tan โดยมีมุมเป็นองศา ตั้งแต่ 0 ถึง 90 โดยให้กระโดดครั้งละ 5
4. เขียนโปรแกรมหาค่า $f(x) = x^2 + 1$
5. เขียนโปรแกรมหาพื้นที่ใต้กราฟของ $y(x) = x^2 - 3x + 2$

May the Code be with You...